

POROČILO O SKLADNOSTI PITNE VODE RIŽANSKEGA VODOVODA KOPER V LETU 2024

V vodovodnem sistemu za oskrbo slovenske Istre, ki je v upravljanju Rižanskega vodovoda Koper (RVK) se v večjem delu leta koristi lastni vodni vir reke Rižane. Vodo iz tega vira se s postopkom ultrafiltracije prečisti, odstrani kalnost, organske makromolekule in vse mikroorganizme. V poletnem obdobju, ko se poraba pitne vode poveča, hkrati pa upade izdatnost lastnega vira reke Rižane, se v vodovodnem sistemu RVK v večjem obsegu koristi tudi pitno vodo iz sosednjih dveh vodovodnih sistemov Kraškega vodovoda Sežana in Istrskega vodovoda Buzet, v odvisnosti od razpoložljivosti vodnih virov in tehničnih posebnosti vodovodnih sistemov.

Kakovost in skladnost pitne vode v vodovodnem sistemu RVK se redno pregleduje in laboratorijsko preskuša. Večletna laboratorijska preskušanja dokazujejo visoko raven kakovosti pitne vode RVK. Zdravstveno ustreznost vode zagotavlja z notranjim nadzorom po načelih sistema HACCP, ki temelji na izvajanju spremljajočih higienskih programov.

• PREGLED SKLADNOSTI PITNE VODE PO REDNEM NOTRANJEM NADZORU

Zdravstveno ustreznost pitne vode se ugotavlja z laboratorijskimi preiskavami po določilih Uredbe o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 61/23). Zakonodaja predpisuje mikrobiološke, kemijske ter indikatorske parametre in njihove mejne vrednosti. Za ta namen je izdelan letni načrt vzorčenja pitne vode in v njem natančno določena mesta vzorčenja, vrsta preiskav in frekvenca vzorčenja tako, da so zajeta reprezentativna vzorčenja v javnem sistemu oskrbe z vodo in pri končnih referenčnih uporabnikih.

Vzorčenje pitne vode je v letu 2024 do 30.4.2024 izvajala služba za zdravstveni nadzor RVK, od 1.5.2024 pa je redno vzorčenje po notranjem nadzoru prevzel akreditiran vzorčevalec NLZOH skladno s 25. členom Uredbe o pitni vodi. Laboratorijske preiskave za RVK po pogodbi izvaja Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano v Kopru. Načrt vzorčenja zajema tako pitno vodo Rižanskega vodovoda, pripravljeno v vodarni Rižana in vodarni Gabrijeli, kot prevzeto pitno vodo iz Kraškega vodovoda Sežana (vodni vir Klariči) in Istrskega vodovoda Buzet (vodni vir Gradole in Sv. Ivan) ter od leta 2023 tudi pitno vodo iz Tržaškega vodovoda.

Iz pregleda opravljenih preskusov pitne vode v okviru notranjega nadzora RVK za leto 2024 je razvidno (prikazano v tabeli 1), da je bila zdravstvena ustreznost distribuirane pitne vode v 98,68 % skladna, saj je bilo 525 vzorcev vode, od vseh 532 preiskanih vzorcev na letni ravni, v skladu z določili Uredbe o pitni vodi. **Na javnem vodovodnem sistemu je bila voda v 98,98 % v skladu z zahtevami Uredbe o pitni vodi, saj je bilo 392 vzorcev, od skupno 396 odvzetih, skladnih.**

Skladnost vode na pipah internih uporabnikov je bila dosežena v 97,79 %. Neskladni z določili Uredbe o pitni vodi, so bili trije vzorci od skupno 136 preiskanih na mikrobiološke parametre. Uporabnikom so bila v takih primerih posredovana navodila o izvedbi ukrepov za odpravo neskladnosti ter priporočila za vzdrževanje interne vodovodne napeljave. Opravljeni so bili tudi kontrolni preskusi skladnosti vode po izvedenih ukrepih.

V letu 2024 ni bilo potrebno izreči ukrepa omejitve uporabe pitne vode (prekuhavanje), zaradi neskladnih vzorcev odvzetih po letnem planu, v okviru notranjega nadzora, saj so trije vzorci vode odstopali od predpisanih mikrobioloških indikatorskih parametrov za kar ukrep omejitve uporabe vode ni potreben, v vzorcu vode v katerem je so bile prisotne bakterije Enterokoki in E. coli, katere so uvrščene med fekalne bakterije, pa ukrepa omejitve uporabe vode nismo izrekli skladno z dokumentom NIJZ: »Parametri, ki jih določamo v pitni vodi - ocenjevanje pomembnosti neskladnosti.«

Ne glede na del oskrbe z vodo (rižanski, kraški, hrvaški) je voda po vsem območju, ki ga oskrbuje RVK, varna in pitna neposredno iz vodovodne pipe.

Tabela 1: Prikaz skladnosti pitne vode po rednem letnem notranjem nadzoru za celotni vodovodni sistem RVK za leto 2024

RVK 2024	LABORATORIJSKE PREISKAVE PITNE VODE						SKUPAJ LABORATORIJSKE PREISKAVE		
	MIKROBIOLOŠKI PARAMETRI			FIZIKALNO KEMIJSKI PARAMETRI					
	Število vseh vzorcev	Število neskladnih vzorcev	% skladnosti	Število vseh vzorcev	Število neskladnih vzorcev	% skladnosti	Število vseh vzorcev	Število neskladnih vzorcev	% skladnosti
	Vodohrani RVK	198	4	97,97	198	/	100	396	4
Vodovodne pipe uporabnikov	136	3	97,79	/	/	/	136	3	97,79
RVK SKUPAJ	334	7	97,9	198	/	100	532	7	98,68

• **PREGLED SKLADNOSTI PITNE VODE V ČASU MOTENE OSKRBE Z VODO IN IZVEDBA MIKROBIOLOŠKIH TESTOV PO METODI ATP**

Poleg preverjanja skladnosti pitne vode po rednem notranjem nadzoru oz. v času nemotene oskrbe z vodo, izvajamo tudi notranji nadzor pitne vode v času motenj v oskrbi oz. pri izvedbi vzdrževalnih in intervencijskih del na vodovodnem sistemu. V ta namen je bilo v letu 2024 na mikrobiološke laboratorijske preiskave odvzetih 590 vzorcev pitne vode, od tega 338 vzorcev na javnem vodovodnem omrežju in 14 na interni vodovodni napeljavi. Preiskanih je bilo 20 vzorcev za fizikalno-kemijske parametre ter 650 vzorcev za hitre ATP-teste. Opravljenih je bilo tudi 1805 terenskih meritev. Glede na rezultate preiskav smo izvedli vse potrebne ukrepe, da je bila zagotovljena varna oskrba s pitno vodo.

Ukrepa omejitve uporabe vode v letu 2024 ni bilo potrebno izreči.

• **PREGLED SKLADNOSTI SUROVE IN PITNE VODE PO DOGODKU IZLITJA KEROZINA V ŽELEZNIŠKI NESREČI PRI DOLU PRI HRASTOV LJAH**

Druga polovica leta 2019 je bila zaznamovana z dogodkom železniške nesreče v Dolu pri Hrastovljah, pri čemer je prišlo do izlitja kerozina v vodovarstvenem območju vodnega vira Rižane. Tudi v letu 2023 je Rižanski vodovod Koper nadaljeval spremljanje kakovosti surove in pitne vode skladno z navodili NIJZ in veljavno odločbo Zdravstvenega inšpektorata RS, s kontinuirano spremljavo vrednosti lahkohlapnih ogljikovodikov (VOC) z merilnikom Multisensor MS 1200 in ukrepanjem pri alarmiranju v primeru povišane opozorilne vrednosti (> 10 µg/l) in akcijske vrednosti (> 20 µg/l) ter senzorično oceno pitne vode na Vodarni Rižana s frekvenco 4 krat dnevno.

Posledično so bili zaradi alarmnih vrednosti v letu 2024 na surovi vodi odvzeti in preiskani 4 vzorci vode in sicer na parameter indeks mineralnih olj. V letu 2024 je bilo skladno z rednim notranjim nadzorom preiskanih tudi 12 vzorcev pitne vode na parametre: indeks mineralnih olj, lahkohlapni ogljikovodiki ter policiklični aromatski ogljikovodiki.

V vseh preiskanih vzorcih vode so bile vrednosti vseh preiskanih parametrov pod mejo določljivosti. Tveganja za zdravje uporabnikov ni bilo.

Poleg notranjega nadzora RVK pitno vodo nadzoruje tudi Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano. Za ta namen je bilo leta 2024 odvzetih skupno 54 vzorcev za mikrobiološke in fizikalno-kemijske preiskave izključno na internih vodovodnih napeljavah uporabnikov.

Od vseh 54 preiskanih vzorcev pitne vode je le en vzorec odstopal od določil Priloge 1, Uredbe o pitni vodi.

V primeru neskladnega vzorca pitne vode RVK obvešča uporabnika vode o neskladnosti in poda priporočila za odpravo neskladja ter odvzame ponovne vzorce vode za potrditev uspešnosti izvedenih ukrepov. V primeru neskladnih vzorcev na javnem vodovodnem sistemu RVK izvede vse ukrepe za odpravo neskladnosti in uspešnost izvedenih ukrepov potrdi z odvzemom ponovnega vzorca vode.

Januar 2025

Rižanski vodovod Koper d.o.o. – s.r.l.